

Onderzoeksplan 2021

Inleiding

De Rekenkamer Hoeksche Waard (RK HW) is eind 2019 van start gegaan en heeft ten tijde van dit schrijven twee onderzoeken opgeleverd aan de raad. Deze onderzoeken gaan over duurzaamheid en de ambitie van de gemeente Hoeksche Waard om 100% dienstverlenend te zijn.

In dit onderzoeksplan 2021 geeft de Rekenkamer Hoeksche Waard aan welke activiteiten ze wil ondernemen in 2021.

In dit onderzoeksplan komen eerst ter achtergrondinformatie aan de orde de missie en werkwijze van de RK HW, de keuze van onderzoeksonderwerpen en de communicatie met de gemeenteraad. Daarna gaat de RK HW specifiek in op de inventarisatie van onderzoeksonderwerpen voor 2021 en de daaruit voortvloeiende selectie van onderwerpen.

1. Missie en werkwijze van de Rekenkamer Hoeksche Waard

De RK HW voert de wettelijke taak uit om onafhankelijk onderzoek te verrichten naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. De RK HW heeft de volgende missie:

De Rekenkamer Hoeksche Waard wil met goed onderzoek een positieve bijdrage leveren aan de verhoging van de kwaliteit van het lokale bestuur in de Hoeksche Waard. Dit doet zij vanuit transparantie, een constructieve bijdrage, een lerend perspectief en een onafhankelijke positie ten opzichte van het lokale bestuur en de gemeentelijke organisatie Hoeksche Waard.

De grondslag van de RK HW is gelegen in de Gemeentewet. In de artikelen 81a tot en met 81o en de artikelen 182 tot en met 195 Gemeentewet staan de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de Rekenkamer beschreven.

De richtlijnen waarnaar de RK HW handelt zijn vormgegeven in de Verordening op de Rekenkamer Hoeksche Waard 2019, een onderzoeksprotocol, een reglement van orde en een privacyverklaring.¹

2. Keuze van onderzoeksonderwerpen

De RK HW heeft een onafhankelijk positie binnen de gemeente. Dit betekent dat de RK HW zelf bepaalt welke onderwerpen worden onderzocht en hoe het onderzoek wordt ingericht. De gemeenteraad, maar ook derden zoals bijvoorbeeld inwoners, kunnen de RK HW verzoeken om een bepaald onderwerp nader te onderzoeken. Alle ingekomen verzoeken worden door de RK HW besproken. De RK HW beslist of en zo ja, op welke wijze deze verzoeken worden gehonoreerd. Op verzoeken zal altijd een gemotiveerde reactie volgen met het besluit dat de RK HW heeft genomen ten aanzien van het ingediende onderwerp. Indien nodig kan de verzoeker van een onderzoek worden uitgenodigd om het verzoek nader toe te lichten.

De RK HW selecteert de onderwerpen die zij in onderzoek neemt. Bij de selectie van de onderzoeksonderwerpen hanteert de RK HW (een selectie van) de volgende criteria:

- a. Het onderwerp moet passen binnen de taken en bevoegdheden van de RK HW.
- b. Het onderwerp heeft een substantieel belang in de zin van: maatschappelijk relevant, financiën, organisatorisch, bestuurlijk opzicht.

¹ Deze documenten zijn te vinden op: <https://www.gemeentehw.nl/bestuur-organisatie/gemeenteraad/documenten-en-rapporten/>

- c. De onderzoeksvraag is niet op een andere, meer eenvoudige wijze te beantwoorden. De RK HW toetst of het college voor het onderwerp geen artikel 213a gemeentewet² onderzoeken uitvoert, heeft uitgevoerd of dit op korte termijn van plan is en of de accountant of de provincie het onderwerp aan het onderzoeken is.
- d. Het onderzoeksrapport levert toegevoegde waarde aan de kaderstellende en controlerende rol van de raad. Het onderzoek betreft een door de gemeente te beïnvloeden beleid.
- e. Het onderzoeksrapport levert inzichten, de bruikbaarheid van aanbevelingen is aantoonbaar en het rapport levert leereffecten op.
- f. Opeenvolgende onderzoeken zijn zoveel mogelijk verspreid over verschillende beleidsterreinen en/of organisatieonderdelen.
- g. Het onderwerp moet voor de RK HW haalbaar zijn. Dat wil zeggen het past binnen de financiële en organisatorische kaders.
- h. Onafhankelijkheid. De RK HW mengt zich niet in politieke discussies en besluit zelfstandig en onafhankelijk van de raad welke onderzoeken zij verricht.
- i. De resultaten zijn communiceerbaar naar de gemeenteraad en de inwoners.
- j. Het is een geschikt moment om het onderzoek naar het onderwerp uit te voeren.
- k. Het onderwerp is een wens of voorkeur van de raad.

3. Communicatie met de gemeenteraad

Een goede communicatie met de gemeenteraad is voor de RK HW een belangrijke voorwaarde om haar taken goed uit te voeren. Begin 2020 heeft de RK HW alle 12 fracties van de raad uitgenodigd voor een gesprek per fractie. Hierbij is gesproken over: het doel van de RK HW, de onafhankelijkheid van de RK HW en de gewenste communicatie met de raad. Tot slot heeft een verkenning per fractie plaatsgevonden over de onderzoeken die de RK HW ter hand kan nemen. Dit heeft geleid tot een groslijst. Deze groslijst is in maart 2020 aan de fracties voorgelegd om een prioritering te bepalen, zodat de RK HW inzicht heeft in de wensen van de fracties en dus van de gemeenteraad.

De raad heeft vanuit haar midden een begeleidingscommissie voor de RK HW ingesteld. Deze begeleidingscommissie wordt bezet door vijf raads- of burgerleden. De RK HW heeft diverse malen (online) vergaderd met de begeleidingscommissie en waardeert de input van de leden van de begeleidingscommissie. De RK HW en de begeleidingscommissie hebben afgesproken om 6 keer per jaar met elkaar te vergaderen of zoveel meer/minder als nodig wordt geacht voor een goede uitvoering van de taken van de RK HW.

4. Inventarisatie onderzoeksonderwerpen voor 2021

De RK HW informeert bij de fracties welke suggesties zij hebben voor onderzoeksonderwerpen. De RK HW heeft december 2020 aan de begeleidingscommissie gevraagd om bij de fracties na te gaan welke suggesties zij hebben voor onderzoeksonderwerpen. Hieruit kwam de volgende top 4 vanuit de raad naar voren:

1. Externe inhuur en opbouw personeelsbestand
2. Burgerparticipatie
3. Evaluatie sportaccommodaties en buurthuizen (incl. Bres)
4. Woningbehoefte en doelgroepenbeleid (evt. gelinkt aan vitaliteit van dorpen)

² Op grond van artikel 213a van de gemeentewet kan het college ook zelf onderzoek verrichten naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van gemeentelijk beleid.

Eind januari 2021 heeft overleg plaatsgevonden met de begeleidingscommissie om deze onderzoeksonderwerpen toe te lichten.

Het onderwerp externe inhuur werd ook diverse malen genoemd door de fracties tijdens de ronde die de RK HW begin 2020 hield langs de fracties. De RK HW heeft met de begeleidingscommissie besproken om eerst te starten met een quick scan naar externe inhuur. Naar aanleiding van het rapport wil de RK HW in overleg met de raad of dit aan de wensen van de raad voldoet en in hoeverre een verdieping wenselijk is.

De RK HW vindt informatiebeveiliging en privacy een actueel en belangrijk onderwerp en overweegt om hier in 2021 onderzoek naar te gaan doen. De RK HW heeft bij de begeleidingscommissie de mogelijkheid aangekaart om een onderzoek te doen naar dit onderwerp. De begeleidingscommissie vindt dit ook een belangrijk en actueel onderwerp. De RK HW heeft besloten om dit onderwerp te onderzoeken in 2021.

Daarnaast wil de RK HW een derde onderzoek uitvoeren in 2021. Dit zou een verdiepingsonderzoek kunnen zijn over externe inhuur, maar zou ook een ander onderwerp kunnen zijn. De Rekenkamer staat hierbij open voor suggesties van de raad en inwoners. De RK HW zal te zijner tijd bespreken met de begeleidingscommissie wat de wensen zijn voor dit derde onderzoek.

Een ander onderwerp dat de RK HW heeft besproken met de begeleidingscommissie betreft het evalueren van de eerste twee onderzoeken van de RK HW. Bij de start van de RK HW is afgesproken om na afronding van de eerste twee onderzoeken de werkwijze te evalueren. De begeleidingscommissie adviseert om eerst beide onderzoeken (naar duurzaamheid en 100% dienstverlenend) door de volledige raadsyclus te laten gaan alvorens tot evaluatie over te gaan. De evaluatie staat voor later in 2021 gepland.

Samenvattend; activiteiten RK HW 2021

De RK HW komt tot de volgende activiteiten in 2021:

1. Een quick scan naar externe inhuur;
2. Informatiebeveiliging en privacy;
3. Onderzoek met een nog nader te bepalen onderwerp;
4. Evaluatie van de eerste twee onderzoeken van de RK HW.